

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermanni Conringii De Pace Civili Inter Imperii Ordines Religione Dissidentes Perpetuo Conservanda Libri Duo

Conring, Hermann

Francofurti ; Lipsiae ; Wittebergae, 1680

Ratio III. Pax ejusmodi est causa perditionis animarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9585

tio Christi ad Belial, aut qua pars fidei cum infidei, clamat S. Paulus. 2. Cor. 6 v. 15: ut honestate, libertate, defensione, perpetuitate pares habeantur, aut fiant?

RATIO III.

*PAX ejusmodi est causa perditionis
animarum.*

Duplici hoc quoque ratione ostendimus. Primo ex cooperatione cum hæresi. RAT. I demonstrata. Cum enim ea fundamentum salutis, fidem nempe evertat, quisquis huic malo cooperatur, perditionis animarum se reum facit. Elucet verò cooperatio in his maxime:

I. PAX Religionis art. I Principibus qui tum defecerant, potestatem dedit hæresin in suis ditionibus stabiliendi, & Catholicam Religionem funditus evertendi. Adeoque miseros illos populos diabolo in perpetuum veluti oppignoravit, ut reliqui Germani in vera fide manerent. Contra morem divinæ bonitatis & justitiæ, quæ ut alios servet, aliis viam salutis non claudit.

II. Eadem PAX Principibus Secularibus, non solum imposterum quoque concedit potestatem deficiendi, sed subditos etiam reformandi; uti art. I & II colligitur, & Imperii Praxis confirmat. Subjacent igitur animæ quoque subditorum arbitrio Principum Germanorum; frustra clamante Deo Ezech. 18 v. *Ecce omnes anima mea sunt.* Tradit enim illas PAX Religionis Principibus eadem ratione seducendas, qua Pilatus metu sui periculi percussus, Christum tradidit Judæis crucifigendum, Joan. 19 v. 16. Aut ergo Pilatum absolve aut hanc Pacem damna.

III. Subditis imponitur necessitas aut hæresis amplectendæ, aut injustæ emigrationis, art. II. Ut enim emigratio Catholicis inter Catholicos est illecebra Apostasiæ, propter amicam carni novi Evangelii libertatem: ita iisdem inter hæreticos est lex exilii, ipsisque hæreticis remora conversionis. Innumeri,
hisce

hisce præsertim annis, ad nos transissent, aut transirent, si illis Catholicum Principem retinere, aut sub Acatholico veram fidem in Patria profiteri liceret. Pauci sunt Abrahami, qui vocante Deo egrediantur de terra sua, & de cognatione sua, & de domo Patris sui. Gen. 12 v 1. Multi se in Patria facile alunt, qui ægre foris mendicant. Denique si integra communitas, oppidum, pagus, emigrare vellet, an credimus aut id permissuros Status Protestantes, aut exules locum apud nos reperturos, ubi considerare, & victum habere, aut quærere queant?

IV. Facultas apostatandi omnibus tum Laicis tum Ecclesiasticis permittitur, art. 5 & 11. Utrique enim autoritate Pacis Religionis impune transire possunt ad Confessionem Augustanam. O miseros Germanos, quibus peccare licet! *Et si peccare nemini licet, sed sermonis errore labimur; id enim licere dicimus, quod cuique conceditur,* ait Cicero in Tuscul.

V. Cooperatio directa maxime cernitur in autoritate juris publici, qua PAX Religionis hæresi detrahit infamiam; hæreticis dat actionem, & præstat defensionem non minus quam Catholicis; quodque nulla excusatione colorari potest, compellit subditos etiam renitentes ad hæresim, nisi emigrare velint. Si enim maneat, non solum per Pacem Religionis veram fidem illis profiteri in patria non licebit, verum etiam compellentur per Principes suos, & sententiam Cæsaris, si renitentur, ut Reformationi se subdiciant, ut bonis avitis ac patria, nulla alia quam veræ Religionis culpa cedant, ac in exilium abeant. Quorum illud sacrilegium, istud iniquum. Prius autem tam aperte impium est, ut licet daremus, emigrationem necessitatis obtentu purgari posse. alterum optionis membrum fiat inexcusabile, rotamque disjunctionem vitiet. Hæc simplicioribus non immerito ingenerant opinionem, utramque Religionem esse veram & approbatam: cum præsertim Catholici quoque Pacem Religionis pro lege fundamentali habeant. Quasi hæresis tolerantia & defensio esse queat fundamentum Catholici Regiminis, vel Imperii Germanici, quod

tam diu invictum fuit, quamdiu integre Catholicum; ruere coepit, cum hæresin recepit.

Secundo, speciali ratione, PAX novæ perditionis animarum rea erit, si Catholicam Religionem & Catholicos ex Bonis & Juribus per hosce annos legitime recuperatis expellat; quod ante Pacem Pragensem inauditum fuit in Imperio. Nam PAX Religionis solum concessit, ut Protestantes ea, quæ Catholicis ante eripuerant, retinerent; non autem ut Catholicis eriperentur, quæ tum legitime tenebant, aut recuperarent. Ita indies condatiores sumus in exitium nostrum & aliorum. Nam præterquam quod Pacifici hi expulsores actione criminosa & sacrilega Deum offendunt; innumeras quoque animas, vera fide jam imbutas, aut propediem imbuendas, denuo sub jugum hæresis mittunt.

RATIO IV.

PAX ejusmodi est usurpatio potestatis non competentis.

Ea potestas incompetens est, quæ neque jure divino, neque humano conceditur. Potestatem sancienti Pacem Religionis vel aliam similem, Cæsar & Status Imperii neutro jure acceperunt. Potestatem igitur sibi non competentem hac in re usurparunt, & usurpant. Propositio per se patet. Omnis enim potestas à Deo aut homine datur; quam si neuter dedit, nemo habet. Imo *non est potestas nisi à Deo*, Rom 13. v.1: nam illam, quam homines dant, Deus quoque instituit, ut darent.

Assumptio fidem habebit, si ea expendamus, quorum potestatem sibi Cæsar & Status in tali Pace usurpant. Sunt autem hæc præcipua. *Libertas hæresis profitenda & exercenda: Suspendio Jurisdictionis Ecclesiasticæ erga hæresin & hæreticos: Cessio & traditio bonorum Ecclesiasticorum & subditorum Catholicorum: Renuntiatio Constitutionum & Ordinationum huic Paci adversantium.* Hæc autem esse extra sphæram potestatis politicæ, ostendimus.

Nam